

щоб потім відтворити його в потрібний момент в мовлення і навіть вжити його в правильному словосполученні, якщо запам'яталось і дане словосполучення. З іншого боку, активне слово може перейти в пасивний запас, якщо той, хто навчається, перестане користуватися ним у своєму мовленні [5, с. 239];

❑ навички щодо використання одиниць мовного матеріалу на лексичному рівні є важливим компонентом різних видів мовленнєвої діяльності – аудіювання, читання, говоріння;

❑ виникає необхідність проводити роботу по систематизації лексичних одиниць, які вивчаються.

З огляду на сказане вище можна сформулювати деякі вимоги до навчання лексики курсантами ВНЗ МВС України. Серед них можна назвати такі:

❑ при відборі лексики необхідно ґрунтуватися на загально визначених принципах відбору: частотності, сполучуваності, регулюванні тематики; особливо увагу треба звернути на міжтемну лексику, а також на відбір найбільш вірогідних і комунікативно цінних сполучень слів, щоб забезпечити опрацювання цих словосполучень у процесі засвоєння слова;

❑ під час ознайомлення курсантів з лексикою необхідно використовувати різні прийоми: унаочнення, контекст, дефініції, пояснення, знання курсантів з спеціальних предметів, співставлення тощо. Подача нової лексики повинна бути по можливості мотивованою, тобто засвоєння нового слова повинно бути продиктовано комунікативною необхідністю;

❑ вправи повинні враховувати специфічні труднощі кожної лексичної одиниці, які витікають із інтерференції рідної мови, інтерференції іноземної мови тощо;

❑ невелика кількість вправ повинна бути присвячена вживанню ізольованих слів, наприклад, завдання на різні види групування слів, що стимулює їх мимовільне запам'ятовування, а також має певну цільову спрямованість на подальше використання слів у синтаксичному цілому;

❑ більша кількість вправ повинна мати комунікативний характер, тобто вони повинні своєю зовнішньою формою бути подібними на природні мовленнєві акти, відображати реальну дійсність, бути природно стимульованими;

❑ вправи не комунікативного характеру для опрацювання форми слова, на словотворення, на здогадку про значення слова, закріплення його зв'язку з іншими словами тощо;

❑ систематичне вживання засвоєних слів у різних ситуаціях;

❑ вправи на опрацювання слів у найхарактерніших граматичних формах і функціях;

❑ вправи повинні передбачити встановлення різних асоціативних зв'язків для даного слова і групи слів – синонімічний ряд, словотворче гніздо, антоніми, омоніми;

❑ незначна кількість вправ на переклад, переважно з рідної мови на іноземну.

Лексичні вправи можна поділити на три типи:

• *інформаційні*, спрямовані на створення правильної орієнтації в мовному та мовленнєвому матеріалі та його осмислення;

• *операційні*, спрямовані на автоматизацію дій та операцій з певним мовним матеріалом;

• *мотиваційні*, спрямовані на контроль (самоконтроль) діяльності або вмотивоване використання моделей в інтересах комунікації [1, с. 73].

Найраціональніше такі вправи виконувати під час самостійної роботи курсантів, попередньо пояснивши їм, що саме та як треба буде зробити. На практичних заняттях краще проводити контроль за тим, що виконали курсанти і зосередити їх увагу на тих труднощах, які могли виникнути під час засвоєння та опрацювання ними лексики.

Таким чином, знання та володіння курсантами лексикою як потенційно інформаційного поля відіграє велику роль у навчанні іноземної мови. Робота над лексикою, закріплення її в пам'яті курсантів, тренування у використанні, без сумніву, займає важливе місце в практичній діяльності кожного викладача і вимагає постійного удосконалення та використання нових форм, методів і прийомів навчання.

Література

1. Гиренко И. Об особенностях обучения немецкому языку как второму иностранному на базе английского в технических вузах //Сучасні проблеми лінгвістичних досліджень і методика викладання іноземних мов професійного спілкування у вищій школі: Збірник наукових праць / За ред. В. Т. Сулима, С. Н. Денисенко. Ч. 2. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 71-73.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Латышева Н. Е. Личностно ориентированное обучение иностранному языку в условиях гуманизации школьного и вузовского образования // Современные теории и методы обучения иностранным языкам. – М.: Изд-во «Экзамен», 2006. – С. 161-162.
4. Пассов Е. И., Колова Т. И. et al. Беседы об уроке иностранного языка. – Л.: Изд-во «Просвещение». Ленинградское отделение, 1971. – 148 с.
5. Рахманов И. В. Методика обучения немецкому языку. – М.: Изд-во Академии педагогических наук РСФСР, 1956. – 343 с.
6. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іноземної мовленнєвої діяльності у вищому мовному навчальному закладі. – К.: Фірма «Інкос», 2006. – 246 с.
7. Шаргун Т. Концептуальні підходи до навчання загальнотехнічних і спеціальних дисциплін іноземними мовами у системі професійної освіти // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2003. – № 6. – С. 60-66.
8. Ярчук О. В. Формування професійної спрямованості в навчанні іноземних мов студентів спеціальності «Правознавство» //Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Збірник наукових праць. – К.: КНЛУ-НМАУ, 2005. – Вип. 29. – С. 166-170.

Зеленська О. П. НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ТА АД'ЮНКТІВ

Серед багатьох аспектів навчання іноземної мови наявність добре спланованого підручника чи навчального посібника з англійської мови для спеціальних цілей, який міг би служити відправним пунктом для засвоєння мовних і мовленнєвих навичок з метою опанування іноземною мовою, має велике значення. Для кожного типу навчальних закладів необхідні підручники, які відповідали б їх специфіці, завданням, діючим програмам, урахували б особливості тих, хто навчається [4, с. 170].

Різними аспектами (розробка теорії підручника та посібника, питання підручників і посібників іноземної мови, інтегрованого підручника, підручника та посібника для викладання профільних дисциплін іноземними мовами тощо) проблеми створення підручників і посібників для навчання іноземних мови займалися Безпалько В., Зуєв Д., Харітонов В., Плахотнік В., Письменна О., Ваколюк Т., Кузнецова О., Зеленська О., Труханова Т., Козакова Г., Шаргун Т., Скляренко Н., Рабійчук Л., Черноватий Г. та ін. Однак, постійно існує нагальна потреба в удосконаленні структури таких засобів навчання, добору матеріалів, розробки фонетичних, лексичних, граматичних, комунікативних, творчих завдань для удосконалення мовних, когнітивних, прагматичних характеристик базової та вторинної мовних особистостей [8, с. 46]. Тому що підручник завжди був і залишається основним матеріальним засобом забезпечення навчального процесу, досягнення тієї мети, що стоїть перед навчальним закладом. Сучасний підручник має відповідати стандартам освіти і розвитку суспільства, враховувати досягнення науково-технічного прогресу та нагромадження наукової інформації з тієї чи іншої галузі знань, а також відповідати завданням, які стоять перед суспільством [1].

Навчальний посібник **Лексичні особливості англійської юридичної наукової літератури** (автори Зеленська О. П., Кузан Г. С.) призначений для слухачів магістратури та ад'юнктури (аспірантури) юридичних спеціальностей, факультетів і вищих навчальних закладів МВС України, а також для тих, хто використовує англійську мову в практичній діяльності в галузі правоохоронної діяльності та правознавства і хоче вдосконалити своє володіння мовою. Основу методичної концепції навчального посібника складають лінгвістичні, загальнодидактичні та загальнометодичні принципи, враховуються досягнення активного, комунікативного та свідомого практичного підходів до навчання іноземних мов. Це такі положення, як: чітка обумовленість цілей і завдань посібника та окремих його розділів; відповідність методичної репрезентації матеріалу цілям і завданням; дотримання основних дидактичних принципів та їх відтворення у матеріалах посібника; засоби реалізації мотивації; наявність актуальних тем для розвитку та поглиблення мовленнєвих навичок; способи та методи навчання лексичного матеріалу, що включає в себе питання необхідного мінімального та максимального його обсягу; типи практичних завдань та їх відповідність меті та завданням посібника; наявність завдань для самостійної роботи, їх обсяг і самодостатність [3, с. 33]. При цьому цілком правильно передбачається, що студенти, курсанти, ад'юнкти, аспіранти чи слухачі в достатній мірі володіють англійською мовою в об'ємі, передбаченому програмою для немовних ВНЗ, знають не тільки рідну мову, щоб правильно використати її засоби, зокрема при перекладі, але й свою спеціальність. Тобто, вони повинні володіти деякою системою, що включає такі передумови: знання (фонові, теми, контексту), матеріал (мовний, зокрема термінологічний), а також мати певні навички перекладу. Підготовка наукових співробітників, які вміють працювати з іноземною книгою і критично оцінювати зарубіжний досвід, спілкуватися з колегами з інших країн, є важливим повсякденним завданням. Необхідність для спеціалістів постійно знайомитися з великою кількістю наукової літератури рідною та іноземною мовами вимагає розробки таких методів і прийомів отримання інформації з наукових текстів, які дозволили б найкраще підійти до вирішення цього складного питання.

Численні економічні, політичні, культурні зв'язки між країнами вимагають розробку спільних проектів і політики в соціальній, економічній, правовій, науковій тощо сферах, а також спільної політики в галузі освіти, єдиних стандартів і критеріїв, глибоке вивчення всіх аспектів життя однієї країни іншою. Основною метою подальшого розвитку вищої освіти є переростання кількісних показників у якісні, які базуються на певних засадах. Суттєвий вклад у підвищення якості показників вищої освіти може зробити така дисципліна, як «Іноземна мова для спеціальних цілей», яка сприяє загальноосвітньому розвитку тих, хто навчається, їх професійному становленню, поглибленню культури, духовності, моралі, розвитку пам'яті і почуттів, забезпеченню оптимальних умов для виховання гнучкого і багатогранного наукового мислення, різних способів сприйняття дійсності, створення внутрішньої потреби саморозвитку і самоосвіти протягом усього життя, формуванню соціально-ціннісних якостей особистості, а також поширенню міжнародних зв'язків, інтеграції України в європейське та світове співтовариство, робить наших фахівців конкурентноспроможними на ринку праці. Для спеціалістів з вищою освітою, зокрема правоохоронців і юристів знання іноземної мови стає не тільки засобом отримання інформації з оригінальних джерел, але й засобом професійної комунікації, у ході якої вирішуються певні прагматичні завдання. В умовах навчання іноземної мови в немовному вищому навчальному закладі необхідним є формування не тільки загальної, але й спеціалізованої комунікативної компетенції в професійній і трудовій сферах спілкування в зв'язку з потребами професійної діяльності в галузі майбутньої спеціальності. Викладачі іноземних мов поряд з роботою над розвитком у студентів загальнокомунікативних здібностей повинні формувати і розвивати в них навички та уміння, які будуть реалізовуватися в майбутньому в професійній сфері життя. Отже, мета іноземної мови у немовному ВНЗ – формування і розвиток у студентів загальногуманітарної комунікативної компетенції і професійно зорієнтованих рецептивних і репродуктивних умінь [2, с. 123]. Окрім того, сучасна юридична термінологія як сукупність номінацій правових явищ і понять, що функціонують у єдиному конвенціональному плані у мовно-правових сферах законодавства, ділової документації та правничих наук, являє собою складний, динамічний і надзвичайно важливий фрагмент літературного словника будь-якої мови. Розробка проблем наукового тексту, виявлення та опис параметрів, що його характеризують, мають безпосереднє відношення до побудови практичних висновків, утворюють теоретичну основу, на якій повинна ґрунтуватися майбутня методична робота викладачів іноземної мови. З одного боку, існує надзвичайна різноманітність і нерівноцінність ступенів складності наукового тексту, які залежать у першу чергу від типів змісту, а також від інших характеристик, які вступають у складні взаємодії. З іншого боку, спостереження за текстами та їх аналіз дають можливість виділити певні типи або різновидності тексту, які можуть отримати свої об'єктивні характеристики з цілого ряду параметрів, зокрема лінгвістичного. Зазначене вище стало передумовою для створення навчального посібника, в якому розглядаються різноманітні проблеми лексичних явищ англійського наукового юридичного мовлення, таких як різний семантичний об'єм слова, різне його вживання, різна сполучуваність або різний характер синонімії тощо. Відомо, як важко буває розібратися в деталях спеціального тексту, ясно і в усіх тонкощах зрозуміти те, що написано в оригіналі. Той, хто навчається,

повинен усвідомлювати особливості двох мов у порівняльному плані. У даному випадку мова йдеться про специфіку англійської та української мов. В. Карабан вказує на причини існування лексичних особливостей – розбіжності в картині світу англійської та української мов (тобто, розбіжності у членуванні дійсності за допомогою номінативних елементів), особливості багатозначності англійських і українських слів, відсутність у мові перекладу відповідників нових термінів, особливості словотвору і термінотворення в англійській та українській мовах тощо [5, с. 274]. В.Л. Щерба зазначав, що слова однієї мови в більшості випадків не просто відповідають словам іншої мови, але знаходяться з ними в досить складних і різноманітних відношеннях. Виділяючи ті чи інші особливості англійського наукового юридичного тексту та проблеми, пов'язані з їх розумінням, автори посібника намагалися в першу чергу привернути до них увагу, а також показати, яким чином вони можуть бути вирішені. Однак, запропоновані рішення не повинні розглядатися, як єдині допустимі. Вони покликані стимулювати думку і настановувати на можливі варіанти.

У посібнику розглядаються такі лексичні особливості англійського наукового юридичного тексту, як багатозначність слів (термінів) і вибір адекватного словникового відповідника або варіанта перекладу слова (терміна), уточнення значення слів у контексті, утворення, функціонування і переклад термінів-неологізмів, аббревіатур, такі «фальшиві друзі перекладача», як псевдоінтернаціоналізми, лексикалізовані форми множини іменників та терміни-омоніми, різного роду власні імена і назви (навчальних закладів, установ, лабораторій тощо), особливості перекладу заголовків книг, статей, газетно-журнальних текстів, сполучуваність слів, антонімія, синонімія, описовий переклад англійського слова, виключення слів при перекладі.

Навчальний посібник можна також вважати посібником-довідником, оскільки він містить:

- список деяких англійських слів, подібних за формою, але відмінних за значенням (з перекладом);
- список деяких англійських слів, співзвучних українським словам іншомовного походження, які відрізняються від них своїм значенням (з перекладом);
- юридичні вирази, які мають у своєму складі дієслово to be (з перекладом);
- словосполучення з деякими дієсловами, які часто вживаються в англійській юридичній літературі (з перекладом);
- прийменникові словосполучення, характерні для англійської юридичної літератури (з перекладом);
- службову лексику (з перекладом);
- латинські вирази, які зустрічаються в юридичній літературі англійською мовою (з перекладом);
- скорочення, які зустрічаються в англійській юридичній літературі (з перекладом);
- деякі словосполучення, характерні для англійської юридичної літератури (з перекладом);
- англо-український словник нових слів і словосполучень (з перекладом).

Теоретична частина викладена стисло з наведенням великої кількості ілюстративного матеріалу, що показує відповідне мовне явище та певні способи і прийоми можливих варіантів перекладу. Це сприятиме не тільки кращому розумінню того чи іншого мовного явища, але й його перекладу українською мовою. Навчальний посібник містить багато вправ, які побудовані таким чином, щоб можна було не тільки опрацювати та закріпити лексичний матеріал у різноманітних завданнях, включаючи й переклад, і таким чином удосконалювати не лише своє володіння іноземною мовою, розвивати вміння та навички читання іноземною мовою, перекладу та усного мовлення, але й розширювати свої знання в галузі правознавства та правоохоронної діяльності. Активізований лексичний матеріал, типи вправ відібрані у відповідності з певними вимогами, які забезпечують у кінцевому рахунку раціональне навчання англійської мови.

Національна доктрина розвитку освіти передбачає формування потреби та здатності особистості до самоосвіти [6, с. 17]. Реформування вищої освіти в Україні вимагає підвищення ролі самостійної роботи студентів, курсантів, магістрів та ад'юнктів над навчальним матеріалом як чинника формування їх професійних навичок і стимулювання творчої активності. В ході самостійної роботи у студента чи ад'юнкта має сформуватися свідоме прагнення до володіння теоретичними і практичними знаннями, бажання бути активним учасником навчального процесу, здатність вільно орієнтуватися в інформаційному просторі [7, с. 262-263]. Тому навчальний посібник призначений для самостійної роботи, але може бути використаний і для роботи в аудиторії під керівництвом викладача. Коли викладач організовує самостійну роботу студентів чи ад'юнктів, йому необхідно переконати їх у тому, що це серйозна робота, яка вимагає великої та складної розумової діяльності, уявлення, пам'яті та волевих зусиль. Результати навчання визначаються поєднанням систематичного контролю зі сторони викладача і постійного самоконтролю, чому сприяють ключі до завдань, що наводяться в кінці посібника, які допомагають студентам чи ад'юнктам переконатися в правильному (чи неправильному) розумінні матеріалу та виконанні завдань. Завдання та ключі до них також дозволяють викладачеві контролювати глибину та правильність розуміння теоретичного матеріалу та спонукати студентів та ад'юнктів до подальшої самостійної роботи.

Таким чином, навчальний посібник відповідає таким положенням як: поліфункціональність (він розрахований не тільки на студентів магістратури та ад'юнктів, але й широкое коло осіб, пов'язаних з юриспруденцією та правоохоронною діяльністю); актуальність термінів; спеціалізація навчання; орієнтація на самостійну роботу; ілюстративність (наведення великої кількості прикладів); міжпредметна інтеграція (термінологічний фундамент для базових правових дисциплін – кримінального права, кримінального процесу, теорії держави та права, цивільного права тощо). Крім того, він також характеризується цілеспрямованістю, оскільки кожна з його частин співвідноситься з головною метою посібника; цілісністю, тобто підрядністю кожної частини одна одній; зв'язністю, тобто єдністю та послідовністю матеріалу в різних планах; динамічністю, рухом по стадіях засвоєння матеріалу. Робота з навчальним посібником зробить навчально-виховний процес ефективнішим і результативнішим, а також дозволить підняти ефективність навчання англійської мови на вищій рівень.

Для тих, хто навчається іноземної мови, важливо не стільки знання юридичної лексики, скільки знання особливостей її функціонування в науковій юридичній літературі в тих чи інших ситуаціях. Тому необхідно сприяти виробленню у студентів чи ад'юнктів (аспірантів) навичок аналітичної та критичної роботи над текстом,

розвивати в них почуття мови та стилю, без чого неможливі кваліфіковане розуміння тексту (інформації) оригіналу та його переклад українською мовою.

Література

1. Бурда М. І. Шкільний підручник як предмет педагогічного дослідження // Директор школи. – 2000. – № 6. – С. 4-5.
2. Волкова Г., Пашко О. Дидактичні основи створення підручника англійської мови для студентів медичного вузу // Лінгвістичні та методичні проблеми навчання мови як іноземній: Матеріали третьої міжнародної наукової конференції. – Полтава, 2000. – С. 123-124.
3. Гетьман З. О. та ін. Які підручники необхідні для навчання іноземних мов на сучасному етапі // Актуальні проблеми викладання іноземних мов у вищій школі. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – Вип. 2. – С. 31-34.
4. Зеленська О. П. Концепція та структура підручника з англійської мови для вищих навчальних закладів МВС України: Збірник наукових праць. – Хмельницький: Вид-во Національної академії ПВУ, 2002. – Ч. II. – № 21. – С. 170-178.
5. Карабан В. Переклад англійської наукової і технічної літератури. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 574 с.
6. Національна доктрина розвитку освіти // Болонський процес: Нормативно-правові документи. – К.: Вид-во Європейського університету, 2004. – С. 6-27.
7. Шевченко С. Самостійна та індивідуальна робота студентів вищих навчальних закладів у концепції Болонського процесу: Збірник наукових праць. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – Ч. 2. – С. 262-264.
8. Щукина О. О принципах построения национально ориентированных пособий по обучению произношению иностранного языка: Зб. наук. пр. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – Ч. 2. – С. 46-47.

Зеленько А. С.

В. М. МІГІРІН – ПОПЕРЕДНИК КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Пропонована розвідка є спробою відтворити основні положення обґрунтованої колишнім радянським русистом В. М. Мігірінім відображальної граматики. Стаття написана на основі аналізу рукопису ученого «Противоречия как важнейший фактор развития науки и значение ленинской теории отражения для их преодоления» після прослуханого спеціального курсу ученого.

В. М. Мігірін констатує, що, на його думку, системно-структурний підхід був реалізований уже класиками марксизму ще задовго до Бодуена де Куртене та Фердинанда де Сосюра.

У щойно названій книзі з позицій ленінської теорії відображення робиться аналіз методології дослідницького апарату автора відображальної граматики. Останній наголошує, що його концепція базується на міждисциплінарних зв'язках мовознавства з філософією, логікою, психологією, теорією інформації, марематикою, біологією, соціологією і т. д. Саме на основі ленінської теорії відображення визначаються етапи пізнання у цілому і створення метамови мовознавства. В. М. Мігірін констатував напрямок системного дослідження мов: спершу виділення нових об'єктів, а потім ускладнення структурування, виділення інших нових об'єктів, нових відношень. Виявляється, на кожному етапі розвитку науки вводяться в обіг все складніші системні зв'язки, взаємозв'язки з іншими явищами у різних умовах і різних середовищах, що дає змогу створити модель його виникнення. Усе це сприймається логікою науки в історії становлення сучасного мовознавства, представленою сучасними напрямками. На основі пропонованої методики розрізняються емпіричний та раціональний способи формування лінгвістичних категорій.

Наголошується також, що саме збірним характером системи категорій мови пояснюються спроби мовознавців попередніх епох опертися на категорії філософії, логіки, психології, біології, фізики. При цьому застерігається, що не можна зводити різні за обсягом і змістом категорії часу, предметності тощо до категорій діалектики, логіки тощо. Констатується, що граматики, логіка й діалектика виділилися з однієї основи, а через те логіка й діалектика запозичили з граматики цілий ряд категорій, зокрема якості, кількості, модальності, відношення, тотожності, процесу, причини і т.д. Завданням сучасного мовознавства В. М. Мігірін кваліфікував перелік невизначуваних категорій мови як предмет теорії мовної сегментації дійсності, розділом якої він називає граматику відображення російської мови.

Наступний етап у його концепції – створення вчення про типологію систематизації, що базується на розумінні Ф. Енгельсом сутності пізнання та принципах теорії відображення.

Учений виділяє онтологічне термінологічне виділення явища, гносеологічний коли виділяються сутнісні ознаки явища, та координатно-спонтанний (коли досліджуване явище включається у відповідну систему координат) етапи. Перші етапи здійснюються емпірично, другий та третій – за допомогою абстрактного мислення. Мовознавство, як і будь-яка галузь, демонструє етапи слабкої і грубої античної розчленованості через фрагментарність нового часу до максимального й чіткого розмежування системності у вигляді прямування від синкретизму через диференціацію до інтеграції й кооперування наук. Учений констатує невизначеність лінгвістичних категорій, що дається взнаки при класифікації стилів мови, частин і часток мови. Саме тому мовознавець пропонує свою уодноманітнену класифікацію названих лінгвістичних категорій.

У теорії пізнання ним розрізняються істинність та точність, перше пов'язується з почуттєвим сприйняттям, друге – з абстрактним мисленням. Для аналізу ученим запроваджуються трансформаційні правила, які, на відміну від глибинних структур Ноама Хомського, тлумачаться як приписи. Конкретно методика В. М. Мігіріна дала змогу автору запропонувати спрощену класифікацію частин мови.

Автор цієї розвідки, тоді ще аспірант кафедри української мови Запорізького педінституту, детально ознайомився з концепцією В. М. Мігіріна, прослухавши кількадекільні семінар, проведений мовознавцем у Дніпропетровському університеті для викладачів та аспірантів. Ознайомлення з рукописом аналізованої роботи і текстом записів прослуханого семінару дали можливість зробити цілий ряд зауважень з приводу концепції ученого. Зауважмо, що оцінки робляться з позицій тоді ще молодого вченого.

Недискретність у мові, наявність перехідних ланок між лексичним і граматичним значенням дехто з мовознавців, зокрема В. М. Мігірін, використав для зняття протиставлення лексичного і граматичного значень. Очевидно, це стало можливим тому, що він, не зважаючи на розрізнення наочно-дійового, конкретно-образного і понятійного типів-стадій мислення, оперся на розрізнення почуттєвого сприйняття і абстрактного мислення. Дивно здалося, як в ученого це поєднується з узагальненим характером думки і слова, відзначаваним